Primärvårdsreformen och fast husläkare

Att erbjuda en primärvård med hög kvalitet, kontinuitet och tillgänglighet är en central del av Liberalernas hälso- och sjukvårdspolitik. Vår vision om en nära, förebyggande och personcentrerad vård ligger dessutom helt i linje med den nationella omställningen till god och nära vård, där primärvården ska vara navet i vårdsystemet och alla invånare ges rätt till en fast vårdkontakt.

- Att Region Stockholm ska fullt ut stödja omställningen till en god och nära vård genom att stärka primärvårdens kapacitet, tillgänglighet och förebyggande arbete.
- Att Region Stockholm ska införa tydligare styrning och uppföljning av omställningsarbetet, så att resurserna når fram till verksamheterna och leder till faktiska förbättringar för patienterna.
- Att Region Stockholm ska erbjuda alla invånare en fast namngiven läkarkontakt.

Omställningen till god och nära vård

Primärvårdsreformen, *God och nära vård – En primärvårdsreform (*SOU 2018:39*)*, är en nationell omställning av hälso- och sjukvården med målet att flytta fokus från sjukhusbaserad vård till en mer tillgänglig, personcentrerad och sammanhållen vård nära invånarens vardag. Reformen syftar till att stärka primärvården så att den kan ta ett större helhetsansvar för patientens hälsa, både genom förebyggande insatser och behandling av vanliga och kroniska sjukdomar.

Reformen betonar att alla invånare bör ha en fast vårdkontakt, helst i form av en namngiven läkare. Det ger trygghet, kontinuitet och förbättrar både kvaliteten i vården och relationen mellan patient och vårdgivare. Vården ska inte bygga på tillfälliga besök, utan på långsiktiga kontakter som tar hänsyn till individens livssituation och behov.

För att uppnå en mer jämlik och behovsanpassad vård betonas vidare vikten av samverkan. Samverkan mellan regioner och kommuner och samverkan mellan olika professioner i vårdkedjan. Fokus ligger på att stärka primärvården, öka tillgängligheten och möta patientens behov tidigt, istället för att vänta tills problemen blivit mer akuta.

Samtidigt har det under senare tid riktats skarp kritik mot hur omställningen har genomförts. Trots att staten tillfört betydande resurser, bland annat genom riktade statsbidrag och samverkansstöd, har resultaten uteblivit på många håll. Kritiker pekar på att styrningen varit otydlig, uppföljningen svag och att en del av pengarna har gått till administration istället för till patientnära verksamhet. Dessutom har många upplevt att reformens intentioner inte förankrats tillräckligt hos professionerna i primärvården.

Liberalerna ser med oro på att omställningens möjligheter riskerar att gå förlorade om inte pengarna används effektivt och målstyrt. Om god och nära vård ska bli verklighet krävs inte bara resurser, utan också tydlig ledning, konkret förändringsarbete och fokus på resultat som märks i patienternas vardag. För Liberalerna är det avgörande att primärvården får verkliga förutsättningar att ta det ansvar som reformen förutsätter.

Rätten till en fast husläkare

I likhet med primärvårdsreformen betonar även Liberalerna att en fast namngiven läkare är en grundförutsättning för en mer personcentrerad, samordnad och tillgänglig primärvård. Det är en fråga Liberalerna har drivit länge. Redan i valrörelsen 1976 presenterade dåvarande Folkpartiet visionen om en fast husläkarkontakt, och 1993 införde vi husläkarlagen. Även om lagen avskaffades några år senare av Socialdemokraterna har vår prioritering legat fast.

En fast läkarkontakt skapar kontinuitet, förbättrar tillgängligheten och stärker relationen mellan patient och vårdgivare. Det leder till ökad trygghet, säkrare vård och bättre hälsoutfall. För personer med kroniska eller komplexa behov blir den fasta läkaren en nyckel för att samordna insatser och arbeta mer förebyggande över tid.

Trots att en majoriteten av befolkningen vill ha en personlig läkarkontakt så är det långt ifrån alla som har det. Under föregående mandatperiod, när Liberalerna var med och styrde i Region Stockholm, vidtogs flera konkreta åtgärder för att öka andelen invånare med fast husläkare. Vi höjde målnivåerna, införde ekonomiska incitament till vårdcentraler som uppfyllde kraven och sänkte antalet patienter per läkare. Resultaten talar sitt eget språk. Mellan åren 2018 och 2022 ökade andelen med fast läkarkontakt i Region Stockholm från 43 till 63 procent.

Sedan maktskiftet 2022 har utvecklingen saktat ned. Ökningen i andelen patienter med fast läkarkontakt har varit marginell.

Liberalerna vill ta näst steg. För att nå dit krävs att fler specialister i allmänmedicin utbildas och att vårdcentralernas arbetsmiljö förbättras. Vi vill också göra det enklare för läkare att starta och driva egna mottagningar, minska administrationen och ge fler möjligheten att arbeta långsiktigt med patienterna.

Den fasta läkarkontakten ska inte vara en bonus eller en tillfällighet. Den ska vara en självklarhet.

Publicerad: 8 juli 2025 Uppdaterad: 9 september 2026